

N:o 7 b.

Ank. till Riksd. kansli den 25 juni 1887, kl. 12 midd.

*Utlåtande, med anledning af åtskilliga angående skogsväsendet
framställda förslag. (2:a U. A.)*

I den till Riksdagen den 29 april 1887 aflåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behof har Kongl. Maj:t under sjunde hufvudtiteln föreslagit:

att Riksdagen — under förutsättning att, på sätt i statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 25 april 1887 angifvits, godtgörelse för skogsstatens förvaltningsåtgärder å ecklesiastika skogar och häradsallmänningar komme statsverket till godo, och att vissa, jägmästarna nu tillkommande extra ersättningar upphörde att utgå eller, der de utgjordes af enskilde, indroges till statsverket — måtte godkänna den i berörda protokoll föreslagna stat för skogsförvaltningen i orterna och de vilkor för den nya aflöningens åtnjutande, hvilka i sammanhang dermed tillstyrkts;

att Riksdagen härjemte måtte besluta, att de till jägmästare anslagna boställen, hvilka Kongl. Maj:t icke funne böra för ändamålet eller eljest för skogsväsendet bibehållas, skola till statsverket indragas den 14 mars 1889; dock med iakttagande dels att indelningshafvare finge, om han så önskade, under sin återstående tjänstetid och, med fardagsrätt enligt § 62 i den för skogsstaten nu gällande instruktion för sig eller sterbhus, fortfarande såsom löneförmån åtnjuta sitt boställe emot det afdrag å den kontanta lönen, som efter uppskattning kunde blifva bestämdt, dels ock att staten, då den från vederbörande indelningshafvare eller hans sterbhus öfvertog boställe, efter värdering vid syn jemväl skulle

öfvertaga sådana å bostället befintliga, indelningshafvaren tillhöriga åbyggnader, som vid synen ansåges vara för bostället nyttiga;

att Riksdagen vidare måtte medgifva, att, derest löneregleringen icke kunde omedelbart i alla dess delar genomföras, uppkommande behållningar å de nya afföningarne finge af Kongl. Maj:t disponeras för bestridande af aflöningen för å gammal stat kvarstående löntagare;

att för regleringens genomförande

dels det bestämda anslaget för skogsstaten måtte höjas med 41,192 kronor till 447,262 kronor;

dels för ålderstillägg åt skogsstaten uppföras ett förslagsanslag å 84,400 kronor;

samt att anslaget till »kronoskogarnes förvaltning och befrämjande af skogsväsendet i allmänhet» måtte höjas med 78,308 kronor till 292,438 kronor;

så att anslaget till skogsväsendet erhöle denna uppställning:

bestämmdt anslag:

för skogsstaten	kronor 447,262: —	
» statens skogsskolor	» 24,500: —	kronor 471,762: —

förslagsanslag:

till ålderstillägg åt skogsstaten	» 84,400: —
---	-------------

reservationsanslag:

till skogsinstitutet	kronor 21,300: —	
» enskilda skogsundervisningen	» 8,600: —	
» kronoskogarnes förvaltning och befrämjande af skogsväsendet i allmänhet	» 292,438: —	» 322,338: —
		<u>Summa kronor 878,500: —</u>

hvarigenom det nuvarande anslaget till skogsväsendet i dess helhet skulle ökas med 203,900 kronor.

Denna ökning i anslagen motväges till någon del af ökade inkomster, som genom åtgärder, ställda i samband med regleringen, komme att tillflyta statsverket. De härutinnan gjorda beräkningar meddelas å sid. 48—51 i statsrådsprotokollet; och skulle enligt dem den ökade inkomsten uppgå till 68,000 kronor.

Vidare hafva i detta ämne särskilda motioner blifvit väckta, nemligen *dels* i Första Kammaren af herr *A. F. O. Cederberg*, som (i motion

n:o 16) på anförda skäl föreslagit, det Riksdagen, med uttalande af den åsigt, att de visse jägmästare tillkommande utsyningsersättningar, som icke ansåges kunna upphöra, åtminstone torde böra nedsättas så, att de stode i skäligt förhållande till det arbete utsyningen medförde, ville besluta, det dessa ersättningar icke finge beräknas som tillgång för skogsstatens aflöning;

dels ock i Andra Kamnaren af herr *Aug. Hyggrell*, som (i motion n:o 108) likaledes föreslagit, det Riksdagen, med uttalande af den åsigt, att de visse jägmästare tillkommande utsyningsersättningar icke finge beräknas såsom tillgång för skogsstatens aflöning.

De frågor, som i förevarande ämne förelagts Riksdagen till afgörande, äro af genomgripande vikt och kräfva en sorgfällig pröfning. Utskottet, som i punkten 5:o af sitt utlåtande n:o 7, angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjunde hufvudtitel, tillkännagifvit sig komma att afgifva särskildt utlåtande i förevarande ämne, har visserligen funnit Kongl. Maj:ts framställning om lönerreglering vig skogsstaten i flere delar innebära förbättringar i nu rådande förhållanden beträffande förvaltningen af den värdefulla statsegendom, hvarom här är fråga. Dock torde i detaljerna en eller annan ändring samt ytterligare utredning erfordras; hvarjemte de af motionärerne framställda förslagen kräfva undersökning i fråga om en del faktiska förhållanden.

Den utredning, som för det viktiga ärendets fullständiga bedömande syns utskottet vara, utöfver den nu förebragta, önskvärd, har utskottet emellertid ej nu varit i tillfälle att åvägabrinda, och utskottet kan för det närvarande endast antyda vissa detaljer, i hvilka en sådan ytterligare utredning synes behöflig.

Statistiken öfver inkomsterna från olika revier gifver vid handen, att många revier finnas, särskildt i rikets södra och mellersta delar, der inkomsterna äro så små, att de ej kunna anses stå i skäligt förhållande till förvaltningsutgifterna. Detta förhållande synes utskottet böra gifva anledning till undersökning, huruvida icke en sammanslagning af revier, som lemna obetydliga eller inga inkomster, skulle kunna ega rum, så att revieren blefve större, hvarigenom någon besparing kunde göras. I samma syfte borde ock utredas, huruvida icke en jemkning af öfverjägmästaredistriktet kunde åstadkommas.

Vidare förekommer, att några ecklesiastika boställsskogar torde vara af församlingarna eller eljest upplättna på sådant sätt, att fråga kan uppstå, om någon ersättning kan beräknas för sådant arbete, som

af skogsstatstjenstemän eller betjente utföres å dessa skogar. Utredning härutinnan synes i vissa hänseenden vara af vigt, enär af det antydda förhållandet lär bero, i hvad mån staten kan erhålla godtgörelse för ifrågavarande del af skogsvården.

Innan utredning i ofvan antydda hänseenden hunnit åvägbringas anser utskottet sig icke kunna tillstyrka vare sig Kongl. Maj:ts eller öfriga väckta förslag angående ny löneroglering för skogsstaten; hvaremot utskottet i vissa andra delar af frågan funnit beslut redan vid innevarande riksdag af behovet påkalladt.

I den summa af 84,400 kronor, som Kongl. Maj:t äskat såsom förslagsanslag till ålderstillägg vid skogsstaten, ingår, enligt hvad utskottet inhemtat, äfven ålderstillägg, som äfven utan afseende å den ifrågasatta nya lönerogleringen blifva för år 1888 behöfliga för den nuvarande personalen af skogsstatstjenstemän och som måste utgå enligt nu gällande bestämmelser. Till följd häraf och då ålderstilläggen för närvarande utbetalas ur det bestående anslaget till skogsstaten, nu utgörande 406,070 kronor, måste, vid det förhållande att åtskillige skogsstatstjenstemän med 1888 års början ega att tillträda intjenta ålderstillägg, nämnda anslag något förhöjas. Beloppet af den förhöjning, som för ifrågavarande ändamål behöfves, är beräknadt på följande sätt:

10 jägmästare hafva vid 1888 års början efter 20 års tjenstgöring intjenat	500 kronor hvar i ålderstillägg	kr. 5,000: —
3	d:o	d:o	efter 15 d:o d:o » 1,500: —
3	d:o	d:o	d:o 10 d:o d:o » 1,500: —
			<hr/> summa kr. 8000: —

Från denna summa bör emellertid afdragas ett belopp af 3,000 kronor, utgörande beviljade ålderstillägg, som, till följd af 2 jägmästares under innevarande år inträffade dödsfall upphört att utgå, och hvilket belopp derfor kan för nya ålderstillägg användas. Den erforderliga förhöjningen i bestämda anslaget till skogsstaten skulle alltså utgöra på det hela 5,000 kronor.

Utom de anslag, som äskats för den föreslagna lönerogleringens genomförande, har Kongl. Maj:t föreslagit en förhöjning i reservationsanslaget till *kronoskogarnes förvaltning och befrämjande af skogsväsendet i allmänhet* med 78,308 kronor, eller från 214,130 kronor till 292,438 kronor.

Härom har af föredragande departementschefen till statsrådsprotokollet anförts följande.

I det för *kronoskogarnes förvaltning och befrämjande af skogsväsendet*

i *allmänhet* uppförda anslag ansåge domänstyrelsen en förhöjning vara oundgängligen af behovet påkallad. Styrelsen anförde i detta hänseende: att ökade inkomster från statens skogsdomäner icke kunde, med bibehållande af skogarnes framtida afkastningsförmåga, erhållas, utan att tillräckliga medel ansloges till en intensivare skötsel samt, hvad beträffade landets nordligaste provinser, till undersökning af der befintliga, ännu orörda skogstillgångar och till åstadkommande af transportleder; att de åtgärder, som redan vidtagits i denna riktning, såsom för skogsodling, upprättande af skogshushållningsplaner, skogstaxeringar och virkesutsyningar samt flottleders upprensande, kräft allt större utgifter; att det särskildt vore af högsta vikt, att den oftast skoglösa mark, som till utvidgande af statens skogsområde inköptes, snarast möjligt gjordes skogbärande; att likaledes kal utmark å statens utarrenderade domäner borde förses med skog, hvarförutom, då, såsom numera flerstädes skedde, skogen å dessa domäner undantoges från arrendet i stället att upplåtas åt arrendatorn, staten hade att der bekosta äfven uppdragandet af återväxt; att den genom kongl. bref den 10 april 1885 för kronoparker i Norrbottens och Vesterbottens län föreskrifna bredhuggning af rågångar komme att kräva ej obetydliga belopp, hvilka skulle utgå af nu ifrågasvarande anslag; att den ökade verksamheten å statens skogar höjt behovet af tillfällig bevakarepersonal; samt att, då antalet af de till enskilde skogsegares tjänst anstälde sex skogsingenjörer icke visat sig tillräckligt, medel för ytterligare en sådan ingenjör måst anvisas.

Styrelsen erinrade vidare, hurusom den i samband med skogsstatens reglering föreslagna öfverflyttningen på denna stat af vissa åtgärder, hörande till skogsskötseln å statens utarrenderade egendomar och civila boställen, äfven komme att öka utgifterna från reservationsanslaget.

Redan under närvarande förhållanden hade anslaget visat sig otillräckligt för de årliga utgifterna, och dessa kunnat betäckas endast genom anlåtande af reservationer å anslaget från föregående tid. Af dessa reservationer, hvilka vid 1885 års slut utgjort 203,748 kronor, hade för år 1886 tagits i anspråk något mer än 74,000 kronor, och då för år 1887 minst lika stor del deraf erfordrades, komme uppenbarligen återstoden att blifva otillräcklig för att fylla bristen i 1888 års anslag, derest detta bibehölles vid sitt nuvarande belopp. Domänstyrelsen hade därför hemställt, att anslaget måtte i 1888 års stat ökas med 78,650 kronor till 292,780 kronor.

Vid 1874 års riksdag hade det *allmänna* reservationsanslaget till skogsväsendet, under det då rådande lifliga intresset för skogshushållningens utveckling och med särskildt syfte att bereda tillgångar till in-

köp af till skogsbörd tjenlig mark, blifvit bestämdt till 450,000 kronor. Då emellertid tillfällen till skogsköp icke erbjudit sig i den utsträckning, som förväntats, hade anslaget redan år 1876 nedsatts till 275,000 kronor. Utgifterna för de skogsköp, hvilka sedermera egt rum, hade i allmänhet blifvit bestridda af de för detta ändamål anvisade köpeskillingarne för smärre kronolägenheter, under det att medel för dylika köp endast undantagsvis och i mycket små belopp utgått från reservationsanslaget, hvilket hufvudsakligen tagits i anspråk för åtgärder, hörande till skogsskötseln å de allmänna skogarne eller afsedda att annorledes befrämja skogsväsendets utveckling. Samtidigt dermed att utgifterna härför mer och mer ökats, hade emellertid det vid 1876 års riksdag till 275,000 kronor reducerade anslaget gång efter annan ytterligare nedsatts, hvarjente under detta anslag inflyttats de förut å extra stat anvisade beloppen till skogsinstitutet, till skogsingenjörer samt till den enskilda skogsundervisningen, utan att motsvarande förhöjning i anslaget egt rum; och utgjorde anslaget nu, inberäknadt hvad som utginge till berörda ändamål, endast 244,030 kronor. Utgifternas betäckande hade under sådana förhållanden blifvit möjligt endast genom anlåtande af de reservationer å anslaget, hvilka funnits att tillgå sedan äldre tider. Det låge i sakens natur, att så icke kunde i längden fortgå; och sedan för år 1887 måst för utgifternas bestridande, utöfver årets anslag, å reservationerna anvisas ytterligare 81,970 kronor, vore de återstående reservationerna så obetydliga, att en förhöjning i anslaget blefve oundgängligen nödig, så vidt icke skogsväsendet skulle ställas på en mycket kånbar förknappning.

Departementschefen hade förut framhållit sin uppfattning om vigten för staten att, till en motvigt mot den ofta mindre tillfredsställande enskilda skogsvården, utveckla sitt eget skogsväsen. Härtill hörde icke blott att staten utvidgade sitt skogsområde, utan äfven att detta område genom en omsorgsfull skötsel gjordes fruktbarande. Det vore hufvudsakligen för åtgärder i detta syfte, som den del af reservationsanslaget, hvilken vore uppförd under titel »till kronoskogarnes förvaltning och befrämjande af skogsväsendet i allmänhet», användes och vore behöflig. Departementschefen kunde därför icke annat än på det lifligaste förorda, att Kongl. Maj:t måtte hos Riksdagen göra framställning om förhöjning uti ifrågavarande anslag; och skulle dervid förhöjningen, för vinnande af jemn slutsumma å samtliga anslagen till skogsväsendet, lämpligen kunna föreslås till 78,308 kronor.

Den redogörelse, som sålunda till statsrådsprotokollet lemnats angående reservationerna å anslaget till kronoskogarnes förvaltning, grundar

sig på de af domänstyrelsen i dess utlåtande den 15 november 1886 meddelade upplysningar och beräkningar. Vid den tiden hade naturligtvis årets räkenskaper icke afslutats, hvadan en del uppgifter icke kunnat blifva fullt exakta. Också visar det nu mera gjorda bokslutet, att de vid 1886 års början till belopp af 203,748 kronor befintliga reservationerna under året tagits i anspråk för nödiga utgifter i högre grad än förut antagits. Enligt redogörelsen till statsrådsprotokollet skulle för år 1886 utgiften från reservationerna hafva utgjort 74,000 kronor, och således till 1887 års början återstått ett belopp af 129,748 kronor. Enligt bokslutet uppgick emellertid utgiften till 93,144 kronor 40 öre, eller 19,144 kronor 40 öre mera, till följd hvaraf af reservationerna vid 1887 års början endast återstodo 110,603 kronor 60 öre.

För bestridande af utgifterna under innevarande år finnas alltså följande tillgångar:

reservationer från föregående år	kr. 110,603: 60
anslag enligt riksstaten för år 1887, de särskilda reservationsanslagen å 21,300 kr. för skogsinstitutet och å 8,600 kr. för statens skogsskolor inberäknade	» 244,030: —
	summa kr. 354,633: 60.

Enligt utskottet meddelade upplysningar äro följande belopp för år 1887 redan anvisade:

enligt 1887 års af Kongl. Maj:t fastställda generalförslag	kr. 326,000: —
enligt kongl. brefven den 18 och 19 mars 1886, till särskilda ändamål	» 3,305: —
till inrättande af flottleder i Norrbottens län ett af Riksdagen år 1884 beviljad, af särskilda orsaker ej ännu användt anslag å	» 23,000: —
anslag till utgifvande af en lärobok i skogsbotanik (reserveradt sedan längre tid tillbaka)	» 1,200: —
till bestridande af byggnadskostnader för kronojägareboställen i Luleå, Arvidsjaur och Piteå revierer.....	» 8,175: —
	summa kr. 361,680: —

Då, enligt hvad ofvan nämnts, tillgångarne i anslag och reservationer utgöra allenast 354,633 kronor 60 öre, skulle alltså, under förutsättning att samtliga för år 1887 anvisade belopp verkligen komma att under året utgå, ej blott intet blifva öfver, utan ett mindre belopp, omkring 7,040 kronor, komma att fattas.

Under antagande således att ingen anslagsförhöjning af Riksdagen beviljades, utan anslaget bibehölles vid sitt nuvarande belopp, skulle alltså för bestridande af det slags utgifter under år 1888, hvarför reservationsanslaget till skogsväsendet är afsedt, icke finnas andra tillgångar än sjelfva anslaget. Vid sådant förhållande och då genom hvad till statsrådsprotokollet anförts om vigten af att tillräckliga medel ansloges till en intensivare skötsel af statens skogsdomäner, till undersökning i landets nordligaste provinser af der befintliga, ännu orörda skogstillgångar, till åstadkommande af transportleder m. m., det syntes utskottet ådagalagdt, att ökade medel till kronoskogarnes förvaltning m. m. oundgängligen erfordras, anser utskottet sig ega fullt giltiga skäl tillstyrka Riksdagen att bevilja det för nu ifrågavarande ändamål af Kongl. Maj:t äskade ökade beloppet, som dock torde böra utföras i jemnt tusental med 78,000 kronor.

Kongl. Maj:t har ansett, att ifrågavarande anslagstillökning borde uppföras å ordinarie stat, men då, på sätt statsrådsprotokollet utvisar, anslagsbehovet i viss mån är beroende af det i fråga om lönereglering vid skogsstaten framställda förslaget, hvilket utskottet af ofvan angifna skäl icke ansett böra för det närvarande bifallas, finner utskottet att, i afbidan på definitivt beslut i löneregleringsfrågan, anslagsbeloppet lämpligen bör uppföras å extra stat.

Under återopande af hvad sålunda anförts, får utskottet hemställa:

1:o

a) att Riksdagen icke för närvarande må godkänna Kongl. Maj:ts förslag om ny lönereglering för skogsstaten; och

b) att de af herrar Cederberg och Hygrell väckta förslag, vid bifall till hvad i *mom. a)* föreslagits, må anses hafva förfallit;

2:o

att Riksdagen beträffande anslagen till skogsväsendet må besluta

a) att höja det å ordinarie stat uppförda bestämda anslaget för skogsstaten från 406,070 kronor med 5,000 kronor till 411,070 kronor;

b) att i riksstaten för år 1888 bibehålla öfriga

ordinarie anslag under titeln »skogsväsendet» vid oförändrade belopp, så att, under förutsättning af bifall till hvad i mom. a) föreslagits, för nämnda år å ordinarie stat till skogsväsendet anvisas:

dels bestämdt anslag:	
för skogsstaten	kr. 411,070: —
» statens skogsskolor	» 24,500: —
	<u>435,570: —</u>
dels reservationsanslag:	
till skogsinstitutet ..	kr. 21,300: —
» enskilda skogsundervisningen ...	» 8,600: —
» kronoskogarnes förvaltning och befrämjande af skogsväsendet i allmänhet	» 214,130: —
	<u>244,030: —</u>
	tillsammans kr. 679,600: —; samt

c) att anvisa för år 1888 på *extra stat* ett anslag af 78,000 kronor till *kronoskogarnes förvaltning och befrämjande af skogsväsendet i allmänhet*.

Stockholm den 25 juni 1887.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.

Reservationer:

af herr friherre *R. von Kræmer*;
af herr *A. F. O. Cederberg*.
